

CAPUT XI.

VIRES JUNIPERI IN ORIS,
LINGVÆ ET DENTIUM
MORBIS DEPRÆ-
DICAT.I. ORIS TORTURA ET
FOETOR.

DE Herbâ Sardoâ Ranunculi specie referunt Botanici, illam hâc venenatâ qualitate, præsertim ea quæ Insulâ Sardiniâ nascitur, esse præditam, ut vescentium ora ejusmodi rictu diducat, ut ridentibus similes appareant & sic interrimantur, unde proverbium natum de Rifu Sardonio, quò risus involuntarius seu incongruus denotatur.

*Risus Sar-
donius
unde di-
ctus.*

*Spasmus
Cynicus
unde sit
dictus.*

Sic & oris tortura, alio nomine oris distortio dicta Risus Sardonius nominatur, quoniam hâc affectorum oris figura ridentium figuræ similis apparere solet. Appellatur quoque Spasmus Cynicus, ob figuram distortionis, quæ rictum canum iratorum repræsentat.

Et in hoc affectu operâ suâ præstò est *Juniperus*.

Sequentem Tincturam in oris torturâ maximè extollit *Timæus à Guldentlee lib. 1. Cas. Med. pag. 72.*

R̄ Spir. bacc. Junip. ℥iij. Ase dulc. parisi. ℥℞.
Solve

Solve lento igne carbonū, Colaturæ adde
Aqu. Apopleēt. Heruā ℥j Misce.

Externè talem lotionem idem præ-
 scripsit Autor *loc. cit.*

℞ *Flor. stæch. Ar. salū. lavend.* āā Mj.

Fol. laur. rut. beton. rosmar. major. āā Miß.

Coqu. ex lixivio è cineribus *Juniperi* pa-
 rato, & inter lavandum caput fricetur
 Agarico crudo.

In oris tortura efficax experti fu-
 mus Oleum sequens:

℞ ☉ *umbeic. terrestr.* ℥℞.

philosophor. juniper. āā ℥℞.

rut. lavend. succin. āā ℥j. C. C. ℥℞.

Misce. D. S. *Euserlich Del.*

Hoc inungantur juncturæ maxil-
 larum & nucha ter in die:

Oris fætor malum est turpe & into-
 lerabile, emittitur verò ex ore notante
Sennertol b. 2. Institut. Med. part. 3. sect. 2.
cap. 7. fætor pluribus de causis, vel enim
 in ventriculo cruditates multæ coacer-
 vantur, quæ corrumpuntur & putridas
 ac fœtentes exhalationes per palatum e-
 mittunt, vel ex putredine in pulmo-
 nibus vapores fœtidi exhalant, vel in
 dentibus, gingivis aut palato talis hæret
 materia, aëremq; qui expiratur, fœtore
 suo inficit.

In quocunque oris fœtore aquam
 sequentem describit *Barutschim part. 14.*
ὀφθαλμοδυσλαίας c. 3. ℞ *Herb.*

R Herb. majoran. basilic. āā ʒiʒ. ʒij.
rosmarin. origan. calamintib.
agrimon. āā ʒiʒ.

Rad. Ireos, fl. cyper. āā ʒiʒ. & ʒij.
acori ʒiʒ.

Bacc. Juniper ʒijʒ. ʒij.

Pulveri fatis omnibus affund. Vin. Rhenan. qf. destill. per Vesicam pro oris matutinā & vespertinā collutione.

Oris fœtor
ex Ventri-
culo.

Si oris fœtor ex ventriculi vitio oritur Sivanova Tractat. VI. præct. major. cap. 6. usum passularum cum granis juniperinis commendat, & passulas enucleatas, granis juniperi & pineas conficit in modum nucis, sicque manè & serò ad comedendum præbet.

Oris fœtor
à dentibus.

Cum etiam dentium sordities fœtorem ori conciliare soleat, ideò Pulverem dentifricium D. M. Koskus commendamus, quem describit Grylingius lib. 1. med. Præct. part. 4. cap. XI.

R Lapid. pumic. subtil. pulveris. ʒj.
Pulv. Ireos ʒijj.

Gal. mosch. ver. ʒj.

⊙ rosar. rosmarin. salu. cinamom.
āā gtt. vi.

Silic. fluvias. alb. calcinat. & pulv. ʒiv.

Panis siligin. furfur. tost. pulveris. &
cribrat. ʒij.

Ciner. rosmarin. salu. Juniper. tabac.
āā ʒiʒ.

Masticb.

Masticb. oliban. sang. drac. āā ʒj.

Myrrh. alum. rosch. āā ʒʒ.

Misc. D. S. Zahn-Pulver.

Sennertus lib. 3. med. Pract. part. V. Oris foetor
sect. 2. cap. 7. ad oris foetorem scorbuti- *Scorbuti-*
cum commendat putredinem fistentia & *cus.*
halitusputridos corrigentia, ad quæ bac-

cas juniperi; tam intra corp⁹ sumtas quàm
ore masticatas solenniter refert. Sebizi⁹

part. 2. Spec. med. Pract. sect. 4. cap. 25.
Spiritus Juniperi in oris foetore maximo-
perè extollit. Efficacior erit sequens
compositus:

℞ *Herb. rosmar. basil. geran. mosch. āā Mj.*

Flor. lavend. prim. ver. āā Mʒ.

Rad. Ir. Flor. acor. caryophyllat. āā ʒʒ.

Cort. citr. aurant. āā ʒiiij. bacc. ju-
niper. ʒj.

Cinamom. caryophyll. cubeb. cardam.
āā ʒij.

Concis. contus. infund. in f. q. *Spiritus Ju-*
niperi, digerantur calore leni per aliquot
 dies, postea destillentur per Vesicam,
 vel sine destillatione fervetur ad usum.
 Dos. cochl. i. manè & vesperi. Potest
 etiam pro ditioribus ambrae aut moschi
 addi pro lubitu q. v.

II. LINGVÆ PARALYSIS ET OB- MUTESCENTIA.

Quamvis sub titulo de Paralyfi & A- *Obmute-*
 poplexia recensita medicamenta & *scientia.*
 huc

huc facere notum sit, lubet tamen quædam addere specifica, *juniperinis medicamentis* nobilitata.

Præter illud quod ex *Philipp. Mülleri Miraculis Chemicis* sub tit. Apoplexiæ allegavimus commendamus Pulverem frequentem, quo solo non vice simplici loquelam ægris restitimus felicissimo cum applausu :

℞ *Gran. pæon. ʒj. Cubeb. nuc. mosch. āā ʒij.*

Sacchar. ʒj. ʒo anis. juniper. āā ʒ℞. succin. caryophill. āā ʒv.

Misc. F. Pulvis. Dos. cultelli cuspide exhibeatur cum Spir. Cerasor. nigr. aliquamdiu in ore detineatur, & postea deglutiaur :

Sermo, præter lingvæ Paralyfin alio etiam nonnunquam læditur modo, quando videlicet vitium in nervis latet recurrentibus, quibus læsis, notante *Bartholino libell. 3. de nerv. Anatom. Reformat. annexo cap. 2.* læditur animalis vox, ita ut altero præfecto vel alio modo læso semivocale reddatur animal, utroq; mutum.

Observavit hunc affectum in puellâ quâdam *Fabritius Hildanus*, quam sequentibus restitutum refert *Observat. 14. Cent. 6.*

℞ *Flor. beton. salv. anthous prim. ver. hyper. cent. min. rosar. rubr.*

Sum.

Summit. majoran. iv. arthet. āā Mj.

Bacc. juniper. ʒij.

Concis. contus. D. ad facculum, quô in aqua coctô collum fomentetur. Postea

℞ *▽.beton.prim.ver.salv.lavend. āā ʒʒ.*

Spir. Juniper. sine vino fact. ʒj.

Theriac. opt. ʒij. Misce.

Quibus collum sæpius inungatur.

III. DENTIUM DOLOR.

L Evidentia quidem sunt ossicula dentes, hoc tamen præ reliquis ossibus singulare habent, ut illis sensus attribuat

tur, testante *Bartholin. lib. 4. Anat. reform. cap. 1.*

quoniam illorum cavitas tenuissimâ succingitur membranulâ, exquisitè sentiente, quæ si humorem à cerebro defluentem imbibat dolor maximus fit dentium. In hâc incipiunt erosiones, putredines cariesque dolorificæ, & aliquando in hâc vermiculi generantur admodum hominem excruciantes, notante eodem *Bartholin. cap. 12. lib. 2. cit.*

Dentium dolor.

Certè dolorem dentium maximis annumerari posse tormentis non imperitè scripsit *Cornelius Celsus*, cum & *Galenus lib. 2. de compos. med. secund. loc. cap. 1.* referat quosdam in ὀδονταλγία præ doloris atrocitate ex impatientiâ manus sibi violentas intulisse.

Ad dolorem hunc profligandum à

Sebizio part. 2. Spec. Med. Pract. sect. 4. c. 15-

& Ma-

Et Macasio lib. 2. *promptuar. mater. med* cap. 30. de Junipero commendantur varia, ut Decoctum ligni Juniperini, baccarum Juniperi. gummi Juniperinum ejusque oleum, ut Oleum ex baccis Juniperinis, ex quibus Sandaracam Arab. seu gummi Juniperinum præ aliis omnibus valere testatur *Savanarola tract VI. Pract. maj. cap. 7.* ubi & sequens deprædicat:

R Sandarac. Ar. ℥ij. camphor. ℥℔.
Bulliant in aceto & Fiat oris Collutio.

Sedat enim, inquit Autor citatus, dolorem vehementer, constringit gingivas & rheumatizationem prohibet.

Benedictus Victorinus Faventinus cap. 7. Empiric. idem gummi cum aceto fortissimo coctum maximè ad dentium dolorem deprædicat, cum quo consentit Schönbornius, quippe qui pag. 50. Manual. Med. Pract. itidem gummatis hujus ℥℔. cum Vini Rhenati ℥viiij. coctum commendat ad dentium dolorem à causâ frigida, sicuti & oleum ligni juniperi maximè ibidem conducere asserit.

Decoctum sequens in dolore dentium exhibet *Sennertus lib. 2. med. Pract. cap. XI.*

R Rad. pyretbr. ℥ij. sarsaparill. ℥iiij.
Rasür. lign. quarac. ℥℔. pini. ℥ij.
Flor. ros. rubr. Herb. serpill. orig. āā pi.
Gran. Juniper ℥℔. sem. carv. ℥iiij.
Incis.

Incis. & contus. Coqu. in ∇ & Vin. Rhe-
man. ℥xii . ad tertias, Coletur, in Colatu-
ræ ℥vi . dissolv. camphor. ḡv . Misce.

Platerus lib. 2. Observat. pag. 399. hanc
oris collutionem parat:

℞ Rad. *hystori. pyrebr* āā ℥j . *l. eos* ℥℞ .
Herb. hyssop. agrimon. salu. beson.
majoran. āā Mj.

Flor. anthem. pj. Sandar. Ar. pulv. ℥vi .

Piper. long. ℥ij . *℥ib.* āā ℥ij .

Bulliant in aquâ addito aceto donec a-
qua acescat.

Gargarismum quoque ibidem ad-
dit ex ℥i℞ . ligni quajac. & *Sandarac. Ar.*
 ℥ii . cum vino acidulo confectum & de-
coctum, malæque affectæ cataplasma
insuper imponit, *in bacca jun. perina* quo-
que admiscetur.

Liquoris odontalgici talem tradit
descriptionem *Grünigius lib. 1. mea. Pract.*
part. 4. cap. 7.

℞ Lign. *sanct. sassafras* āā ℥j . *Rhod. Ju-*
niper. āā ℥iiij .

Rad. sarsaparill ℥vi . *pyrebr.* ℥℞ .

Herb. salu. rosmarin. $\text{āā Mj. nico-
rian. M℞ .$

Sem. staphidisagr. byosciam. āā ℥iiij .

Elect. requies Nic. Philon. Rom. āā ℥iiij .

℞ ℥i . *C. C. ust.* āā ℥ij . *opu Theb.* ℥iv .

Croc. ℥ij . *campb.* ℥j .

Incis. & contusa omnia grosso modo in-
fundan-

fundantur in Spir. Vin. (melius Spir. Juniper.) rectificat. s. q. per horas 24. benè exprimantur, & usui reserventur.

Si Pulverem contra dentium dolorem quis expetat

℞ Sandarac. Ar. mastich. sarcocoll. hypocist.

Bol. Armen. acac. thur. āā ʒi.

Tur. prap. ʒiʒ. Oli alb ʒiiʒ.

Cinamom. spec. di ambr. āā ʒj. ambr. ʒij.

Misc. F. Pulv. subtilissimus. Uffenb. a. h. lib. 3. Antidotar. sect. 1. cap. XV.

Multiplici usu & experienciâ comprobata hanc Misturam odontalgicam nostram addimus:

℞ Vementib. lavend. c. vino in B. M. destill. Spir. Juniper. āā ʒʒ.

Essent. benzoin. Junip. āā ʒj. anodyn. ʒiʒ

Elix. camphor. Hartmann. ʒiv.

Tinctur. rosar. viol. papav. errat. āā ʒij.

Misc. S. Mistur wieder das Zahnweh.

Diu in ore detineatur supra dentem dolentem, sic dolores brevi lenit, & ingentem humorum peccantium quantitatem maximo cum levamine educit.

IV. DENTIIUM SORDITIES.

Dentium Sordities. **I**N dentium nitore totius ferè oris venustatem consistere in proapatulo est, & contra dentium sorditiem hominem, cum

cum loquitur, ridet, canit, clamat aut
 oscitat maximè deformare non est quòd
 probemus, cum sexus foemini^{us} illam
 cane pejus & angve fugere soleat. Sed
 variis ex accidentibus dentes rean-
 tur fordidi.

I. CARIE quandoque absumun- *Caries*
 tur & corroduntur, ad quam tollendam *Dentium.*
 & ne latius serpat prohibendam tale
 proponit Linimentum *Sennertus lib. 2.*
Med. Pract. part. 1. cap. X.

℞ Pulv. myrrh. ℥ij. gumm. Juniper. ℥j.
 alumin. ℥℞.

Mellis q. s. F. Linimentum

Quò dentes putres & erosi quotidie fri-
 centur.

II. SORDITIE quoque dentes *Dentes*
 afficiuntur, si malè colorati sint & nigre- *malè colo-*
 dine vel aliò scædò colore inquinen- *rati,*
 tur.

Citatus *Sennertus cap. 14. lib. cit.*
 duos Pulveres proponit dentifricos
 contra dentium nigredinem, uterque
gumm. juniperino est insignitus.

℞ C. C. ust. pumicis, corall. alb. rubr. tut.
 prep.

Mastic. Soudarac. Ar. cinam. āā ℥j.

Rad. ireos. ℥℞.

Mosch. ḡij. Misc. F. Pulvis.

Mucosos dentes à fordibus purgat, de-
 albat & mundificat, gingivas constrin-

L

git

git & dentium raíces obfirmat. *Gryling.*
lib. 1. Med. Præ. par. 4. cap. XI.

Dentium
Sanguino-
lencia.

III. Singularem quoque denti-
bus conliat forditiem eorundem SAN-
GVI^OLENTIA, quæ plerumque ab ero-
fis, putridis aut exulceratis gingivis or-
tum ducit. Ad hanc tollendam

℞ *Origani, fruct. Juniper, balaustior,*
Sumach, alumin. utriusque gallar.
Cort. granat. serpentaria, mirabol, citr.
Ciner, vitis, spuma maris, Ois Indi,
Piperis longi, baurach, costi, chelidonia,
Liquiritia, gumm. Arab. tragacant.
Spodii aa aureum unum, i. e. ʒj.

Misce, tere, confice & unge gingivas ac
dentes. *Savanorola tract. VI. Præct. Major.*
cap. 8. Uffenbachius lib. 3. Antidotar. sect. 1.
cap. XV. pag. 473. hunc describit Pulve-
rem Pistorii ad gingivas:

℞ *Nucist. ʒj. Sand. Ar. hypocyf. mastich.*
Acacia aa ʒj. rut. præp. ʒj. Ois alb. ʒiv.
Misc. F. Pulvis subtilissimus.

V. DENTIUM MOBILITAS.

Dentium
Mobilitas.

NI Dentes firmi in loculamentis suis
hæreant & Marpesiæ cautis instar
immoti in statione maneat, tam masti-
cationi quàm locutioni sunt impedi-
mento. Vacillant verò dentes & mobi-
les redduntur tam à causis externis, ut
ictu, casu vel aliâ causâ violentâ, quàm
inter-

internis, ut defectu alimenti in senibus, à nimiâ humiditate radices eorum laxante, vel ab acribus inprimis scorbuticis humoribus radices eorum, vel gingivas erodentibus. Et hîc vires suas ostendit *Juniperus*.

Commendatur à *Savanorolâ Tract.*

VI. Pract. Maj. cap. 6. Pulvis sequens:

℞ *Spod. ʒiʒ. margarit. non perforat. Sang. Dracon. bol. Armen. āā ʒj. C. C. ust. jansal. rub. bac. juniper. Chelidon. āā ʒʒ. camphor. ʒj. Misc.*

F. Pulvis.

Sennertus. lib. 2. Med. Pract. part. 1.

cap. X. ad dentes confirmandos hoc exhibet Linimentum:

℞ *Pulv. gumm. Junip. ʒʒ. alum. crud. ʒj. Origan. ʒʒ. Mell. ʒvi.*

Cum aceto squillit. Misc. & F. Linimentum.

CAPUT. XII.

JUNIPERUM PECTORIS MORBIS
OPPONIT.

I. ASTHMA ET PERI-
PNEVMONIA.

PRæclare *Galenus lib. d. usu. respirat.* *Respiratio-*
monet, minimè vulgarem usum re- *nis usus &*
spirationis esse, cum eâ privati, ne mo- *necessitas.*
mentum quidem possimus vivere, cum
quo & *Sennertus lib. 2. Instit. Med. part. 3.*

L 2

sect.